Numer 53.

DZIENNIK URZĘDOWY
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO

w Warszawie dnia 27 Sierpnia 1817 Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, iisque obtemperare.

Nro 16745. Wydział Administracyyny.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Postanowienie Namiestnika Królewskiego z dnia 11 Stycznia r. b. stanowiące urządzenie Kupiectwa i zaprowadzić się maiący w tym celu porządek dla zapewnienia wzrostu handlu kraiowego, w słowach:

W Jmieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego etc. etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc przez stosowne urządzenie Kupiectwa zapewnić porządek a z tym wzrost handlu kraiowego; na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi postanowiliśmy i stanowiemy:

TYTUŁ I.

O Starszych Kupiectwa.

1. W każdym mieście gdzie się znayduie 10 lub więcéy Kupców, ci składać będą Zgromadzenie.

2. Zgromadzenie to, co trzy lata dnia 1go Stycznia przez właściwego Prezydenta lub Burmistrza zwoływane będzie w celu obrania z pomiędzy siebie iednego Starszego i iednego Podstarszego.

3. Wyłączeni są z tego Zgromadzenia:

a) kto nie iest od lat dwóch Kupcem osiadłym,

b) kto upadł w handlu.

c) Kramarze, Tandeciarze i t. p

Listę głosuiących Prezydent lub Burmistrz miasta przed każdym wyborem stosownie ustanowi.

4 Zgromadzeniu w czasie wyborów Urzędnik Municypalny przewodniczyć będzie.

5. Wybory nastąpią większością kresek przez każdego głosuiącego sekretnie dawanych

6. Wybrani przed Prezydentem lub Burmistrzem dadzą przyrzeczenie, iako sumiennie i podług przepisów urząd swóy sprawować będą

7. Urzędowanie Starszych trwa lat trzy, poczém nowe wybory nastąpią. Wychodzący na nowo obrani bydź mogą.

8. Czynności wszystkie odbywać się maią w imieniu Starszych kupiectwa, Starszym tym Urzędnik Municypalny iako Kommissarz będzie przydany

Postanowienie, świadectwa i t. p. Starszych, w miarę potrzeby przez Kommissarza Municypalnego będą ztwierdzane.

9. Starszy i Podstarszy zastępowani będą w potrzebie przez tych Kupców, którzy na Zgromadzeniu naywięcéy kresek za sobą mieli.

10. Starsi Kupiectwa mieć będą swoią pieczęć, która przy Kommissarzu Municypalnym ma zostawać.

11. Obowiązkiem Starszych będzie:

1. Ułożyć na teraz listę Kupców wszystkich, Czeladników i Uczniów w mieście będących, i podać takową Prezydentowi lub Burmistrzowi do zatwierdzenia.
2. Dopełniać odtąd przepisów względem Uczniów, Czeladzi i Kupców, niżey wyłuszczonych.
3. Przestrzegać porządku i dobrey wiary w kupiectwie.

Starsi zostaią pod zwierzchnictwem Prezydenta lub Burmistrza miasta.

TYTUŁ II.

O Uczniach.

12. Każdy chcący zostać uczniem, winien zgłosić się do Starszych Kupiectwa.

13. Uczeń ma umieć czytać i pisać po Polsku, znać rachunki, oraz naukę moralną i religiyną.

W przeciwnym razie przyimuiący go Kupiec, obowiązany będzie posyłać go do szkoły.

14. Starsi odmawiać nie mogą przyięcia na Ucznia, wyiąwszy widocznie niesposobnych.

15. Wybór Kupca, do którego oddanym będzie w naukę, Rodzicom, Opiekunom lub przełożonym przyszłego Ucznia iest zostawiony.

16. Starsi starać się powinni ile możności o pomieszczenie ucznia który sam tego dla siebie wynaleśdź nie może.

17. Kupiec powolny bydź ma wezwaniu Starszych w przyięciu Ucznia, ieśli go utrzymać iest w stanie.

18. Złożenia rękoymi ze strony Ucznia wtedy tylko żądać można:

a) gdy mu towary znacznéy wartości lub gotowizna zostaie powierzoną.

b) albo, ieżeli u innego iuż Kupca przez niedbałość lub lekkomyślność znaczną zrządził szkodę.

19. Uczeń po 6cio tygodniowéy probie ieśli się okaże bydź zdatnym, między Rodzicami, Opiekunami lub Przełożonemi iego, a Kupcem w naukę go biorącym, nastąpi umowa, obeymuiąca warunki wszystkie przyięcia.

20. Starsi po rozpoznaniu warunków, ieśli te nieprzechodzą zobowiązań zwykle używanych, umowę zatwierdzą. W przeciwnym razie, warunki uciążliwe sprostuią. Czynności téy wywód słowny spisany będzie. Warunki umowy w księdze Zgromadzenia pod tytułem Uczniów zapisane zostaną.

21. Za całą tę czynność zapłaci Uczeń naymniéy 10 naywięcéy 20 złotych do skrzynki Kupieckiéy w Kassie Mieyskiéy, podług oznaczenia władzy mieyscowéy.

Wyięte są od tey opłaty dzieci rodziców ubogich, za złożeniem od władzy mieyscowéy świadectwa ubóstwa.

22. Przyiętego Ucznia Kupiec w domu swoim trzymać powinien, przestrzegać moralności iego, obyczaiów i zachowania przepisów właściwéy religii.

Winien mu dać sposobność nabycia wszelkich wiadomości, iakie do porządnego handlu są potrzebnemi.

23. Uczeń ma bydź posłusznym swemu Pryncypałowi, czynności handlu się dotyczące, wiernie i ochoczo wykonywać, przestrzegać korzyści iego, i żadnéy nieopuszczać sposobności, do nabycia dokładnéy nauki kupiectwa, tudzież porządnego utrzymywania rachunkowości.

24. Pryncypałowi służy władza miernéy oycowskiéy kary, względem Ucznia.

25. Pod niebytność lub w czasie innych zatrudnień Pryncypała, pierwszy Czeladnik mocen ukarać ucznia w rzeczach handlu.

26. Uczeń któryby doznawał ze strony swoiego Pryncypała ciężkiego obeyścia, ma bydź przesadzony staraniem starszych do innego Kupca, aż do ukończenia lat swoich nauki.

Przeniesienie to zapisane będzie w księdze Zgromadzenia pod tytułem Uczniów. Nastąpi kosztem Pryncypała przeszłego. Odbyte lata nauki Uczniowi u nowego Pryncypała będą przyięte.

27. W przypadku śmierci Pryncypała, Uczeń, bądź Rodzice, Opiekuni i Przełożeni iego, maią wybór zostawić go przy wdowie lub przenieść do innego Kupca.

W ostatnim razie pieniądze iakieby za naukę z góry zapłacone były, powrócone zostaną Uczniowi, w ilości oznaczonéy przez Starszych.

28. To samo ma mieysce, gdy wdowa zaprzestanie handlu, lub Kupiec znaydzie się w niemożności onego prowadzenia.

29. We wszystkich tych przypadkach, Starsi ile możności o umieszczenie ucznia starać się będą.

30. Jeżeli uczeń bez żadnéy przyczyny zbiegnie od Pryncypała swoiego, powinny temuż bydź zapłacone pieniądze za naukę podług umowy za cały rok bieżący, i prócz tego maią mu bydź wynagrodzone wszystkie uszczerbki, iakie przez ucieczkę ucznia lub przez koszt w przyimowaniu innego na iego mieysce, mógł ponieść.

31. Jeżeli taki Uczeń wniydzie powtórnie w naukę do innego Kupca, obowiązany Przeciąg nauki na nowo rozpocząć, gdy tego żądać będzie Kupiec do którego wchodzi.

32. Ucznia wykraczaiącego przeniewierstwem, upornie nieposłusznego, niepoprawnego, który Pryncypała swoiego, lub iego rodzinę uczynkiem albo słowami obrażać poważy się, tudzież który przez starszych za

niezdatnego do nauczenia się będzie uznany, Pryncypał oddalić ma prawo, i żądać wynagrodzenia za zpędzony czas nauki.

33. W przypadku słabości Ucznia, Pryncypał staranie o nim mieć powinien.

34. Słabość ieżeli mniey trwa, niż miesięcy trzy, z przeciągu nauki potrąconą nie będzie.

Wrazie choroby dłuższéy, Starsi postanowią czyli Uczeń obowiązany oduczyć się za czas opuszczony.

35. Przeciąg nauki Kupiectwa przeznacza się lat cztery.

36. Pryncypał skrocić może przeciąg ten w nagrodę iego pilności rokiem iednym.

Do takiego skrócenia zezwolenie Starszych zawsze iest potrzebném.

37. Po odbytym przeciągu nauki obowiązany Pryncypał stawić Ucznia swoiego przed starszemi do examinu czyli popisu, oraz o ukończonéy nauce i dobrem iego sprawowaniu się dać świadectwo.

38. Starsi rozpoznaią postępek Ucznia w nauce szkolney, Religiynéy, tudzież w wiadomościach i w służbie kupiectwa. Gdy przez takowy popis swoią zdolność okaże: Czeladnikiem zostanie mianowany. Tym końcem zapisany będzie w księgę Zgromadzenia, pod tytułem Czeladników i otrzyma list wyzwolenia, opatrzony pieczęcią i podpisem Starszych, za co opłaci naymniey 24 naywięcey 48 zło: do skrzynki kupieckiey w kassie Mieyskiey.

39. Przeciwnie, ieśli Starsi nie uznaią zdolności iego za dostateczną, mogą mu odmówić wydanie listu, i przedłużyć czas nauki, za uczynieniem rapportu Prezydentowi lub Burmistrzowi miasta.

40. Kupiec nie może przetrzymywać Ucznia, ani odmawiać mu świadectwa uwolnienia, skoro ten zobowiązaniom swym zadość uczynił, pod karą wynagrodzenia rownaiącego się w tróynasób zwyczayney opłacie służebney. Tego uskutecznienia Starsi dopilnuią.

41, Nikt nie iest mocen przyimować Ucznia nieopatrzonego w świadectwo uwolnienia, pod karą wynadgrodzenia uszkodzeń wszelkich Pryncypałowi którego opuścił, nie mniey pod opłaceniem kary porządkowéy od 30 do 60 złotych.

TYTUŁ III.

O Czeladnikach.

42. Opatrzony w list wyzwolenia, winien praktykować naymniey lat dwa iako Czeladnik, wyiąwszy przypadek wyrażony w Artykule 53.

Może zostać u Kupca gdzie był w nauce, lub wniyść w służbę do innego —

43. W każdym przypadku między Czeladnikiem w służbę wchodzącym a Kupcem onego przyimuiącym, następuie umowa.

44. Czeladnik na trzy miesiące wprzód Kupca od którego chce wyiśdź uprzedzić powinien.

45. Czeladnik wychodzący otrzyma świadectwo od swego Pryncypała obeymuiące zakwitowanie zupełne Czeladnika przez Kupca. Ma bydź wizowane od Starszych.

46. Nikt bez takiego świadectwa i zakwitowania nie iest mocen przyimować Czeladnika, pod karą wyrażoną w Artykule 41.

47. Obcy Czeladnik w dni trzy od przybycia swoiego, u Starszych stawić się powinien, którzy zawizuią świadectwo iego służby i o pomieszczenie onego postaraią się.

Gdyby zaś świadectwa były niedokładne, Prezydentowi miasta doniosą.

48. Czeladnik o kradzież sądownie przewiedziony i skazany, prawa swe w kupiectwie utraca.

TYTUŁ IV.

O Kupcach

49. Odtąd chcący zostać Kupcem zgłosi się o to do właściwego Prezydenta lub Burmistrza i następuiącym warunkom zadosyć uczynić będzie obowiązany:

a) Winien udowodnić, iż może uzyskać prawo mieyskie, i w tym celu z dotychczasowego sprawowania się swoiego wierzytelne okazać świadectwa.

b) Złożyć list wyzwolenia i świadectwo z odbytéy dwuletniey służby Czeladniczéy; albo

c) okazać że handel swóy prowadzić chce przez osobę, usposobienie dopiero wspomnione posiadaiącą.

d) Udowodnić że posiada 6000 zł. naymniey maiątku własnego. Prezydent lub Burmistrz miasta podanie to prześle Starszym Kupiectwa, którzy ie sprawdzą i uwagi swe podadzą.

50. Po wysłuchaniu zdania Starszych, ieżeli warunki powyższe dopełnionemi zostaną, i podaiący się przepisom, względem uzyskania prawa Mieyskiego zadosyć uczynił, Prezydent lub Burmistrz miasta wyda mu pozwolenie do prowadzenia handlu.

51. Otrzymuiący pozwolenie to, opłaci do skrzynki Kupieckiéy w kassie Mieyskiey:

Hurtownik 300 zł.

Kupiec inny 180 zł.

Poczem w listę Kupców wpisany zostanie.

TYTUŁ V.

Przepisy Ogólne.

52. Gdzie mniey iest niż 10 Kupców a przeto nie ma zgromadzenia, Kupcy innego lub innych miast dołączeni będą, dopóki w takowym kupieckim okręgu liczba przepisana uzupełnioną nie zostanie; pomiędzy temi Starszego i Podstarszego Kommissya Woiewódzka oznaczyć ma.

53. Jeżeli podaiący się na Kupca udowodni zdatność i kapitał dostateczny do prowadzenia handlu, Prezydent w Stolicy, w innych miastach Kommissye Woiewódzkie, uwolnić go mogą od składania listu wyzwolenia i świadectwa z dwuletniey wprawy Czeladniczey, i wydadzą mu pozwolenie do prowadzenia handlu; Poczem podług artykułu 51 w listę Kupców Mieyscowych wpisany zostanie.

54. Kupcom obcym osiadaiącym, dobrodzieystwa ogólne dla Cudzoziemców wskazane, są upewnione.

55. Opłaty wyżey oznaczone i kary porządkowe do skrzynki Kupieckiey w kassie Mieyskiey składane, na potrzeby mieyscowe kupiectwa używane, a w końcu roku każdego obrachowane będą. Starsi zaś rachunek ten przeyrzą i zaświadczą.

56. Starsi składek żadnych na Kupców naznaczać nie są mocni.

57. Kary porządkowe nie inaczéy iak przez właściwy Sąd Policyiny będą wymierzane, za wysłuchaniem w potrzebie Starszych.

58. Spory o pretensye między Uczniami, Czeladnikami a Kupcami, przez Starszych niezałatwione, należą do drogi właściwéy Sądowey.

59. W rzeczach Policyi Kupiectwa dotyczących, starsi wnioski swe czynić maią Prezydentowi lub Burmistrzowi miasta.

60. Handel produktów kraiowych bez ograniczenia wszelkiego, każdemu iest wolny.

61. Drobni kramarze, Przekupnie, i handluiący żywnością, urządzeniem tem nie są obięci.

Uskutecznienie Postanowienia tego Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyiney dnia 11 Stycznia 1817.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady, (podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z oryginałem: Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady, (podpis.) *Kossecki.*

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi (podpisano) *T. Mostowski.*

podaie ninieyszym do publiczney wiadomości.

Wzamiarze zaś przyprowadzenia do skutku tegoż postanowienia, Kommissya wydawszy iuż w dniu dzisieyszym stosowne do Kommissarzy Obwodowych rozporządzenia w myśl Instrukcyi przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi pod dniem 31 Marca r. b. Nro $\frac{185}{142}$ przepisaney, udziela ninieyszym w tym względzie Burmistrzom, niemniey Mieszkańcom handlem trudniącym się potrzebne obiaśnienia i przepisy iak następuie:

1. Rozporządzeniom Postanowienia wyżey cytowanego, podlegaią wszyscy Kupcy, a mianowicie względem Czeladzi i uczniów, podlegaią od dnia ogłoszenia tegoż Postanowienia, wszyscy Kupcy bez wyłączenia, żydzi nawet nie są od obowiązków postanowieniem tym przepisanych uwolnieni, bo i do nich przepisy te stosuią się, i ściśle dopełnionemi bydź winny.

2. Do liczby Kupców iednak niemaią bydź rachowani, ani za kupców uważani, drobni kramarze, przekupnie i handluiący żywnością, którzy wedle art: 61 postanowieniem tym nie są obięci.

3. Lubo zaś wedle artykułu 60 handel produktów kraiowych bez ograniczenia wszelkiego każdemu iest wolny, i lubo w duchu tegoż artykułu handluiący temyż produktami, rozporządzeniom postanowienia rzeczonego nie ulegaią, wszelako kupcy zbożowi, drwale, którzy są w miastach osiedli, i którzy handel produktami temy nieprzypadkowo, lecz iako sposób zarobkowy ciągle prowadzą, i korrespondencyą kupiecką utrzymuią; za kupców uważani bydź maią, i równie z innemy kupcamy postanowieniu rzeczonemu ulegać maią.

4. Z liczby kupców utwarzać się będą Zgromadzenia Kupieckie, w celu obrania Starszych i Podstarszych, którzy szczególniey dopełnienia przepisów postanowieniem obiętych, przestrzegać maią.

5. Od zgromadzeń tych elekcyinych kupieckich, wyłączeni są iednakże prócz kramarzy, tandeciarzy i t. d art: 61 obiętych:

a) Kupcy którzy od lat dwóch ieszcze nie są osiedli,

b) Kupcy którzy w handlu upadli,

Jak artykuł 3 postanowienia wskazuie, niemniey wyłączeni są także żydzi, którzy wszyscy na zgromadzeniach kupieckich zasiadać, a tym samym do wyboru starszych należyć nie mogą.

(*Dalszy Ciąg w Dodatku*)

DODATEK DO NUMERU 53.

DZIENNIKA URZĘDOWEGO
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

(*Dalszy Ciąg Urządzenia względem Kupców i t. d.*)

A. *Co do zaprowadzenia Zgromadzeń Kupieckich, i co do Starszych.*

6. Każde miasto w którym się dziesięciu lub więcey Kupców znayduie, mieć będzie własne zgromadzenie Kupców, miasta zaś w których mniey niż dziesięciu Kupców znayduie się, mieć będą okręgi kupieckie, które przez Kommissarza Obwodowego zaproiektowane, a przez Kommissyą Woiewódzką zatwierdzone, formować będą Zgromadzenia, w których starsi będą ustanowieni.

7. Ponieważ wedle reskryptu Kommissyi Rządowéy, Spraw Wewnętrznych, zgromadzenia w miastach w których liczba Kupców dziesięciu lub więcey znayduie się, bez zwłocznie urządzone bydź maią; przeto obowiązkiem będzie Burmistrzów tychże miast, zaraz po ogłoszeniu postanowienia Namiestnika Królewskiego i odebraniu ninieyszego zarządzenia, spisać wedle punktu 6go listę głosuiących Kupców, do zgromadzenia należących.

8. Następnie Burmistrze obiętym tąż listą Kupcom, na zgromadzenie zebrać się polecą, i nie zwłocznie do wyboru iednego Starszego, i Podstarszego przystąpią.

9. Zgromadzenie to odbędzie swe posiedzenie pod przewodnictwem Burmistrza, a wybór starszego i podstarszego, nastąpi wedle Arty. 5 postanowienia większością kresek Sekretnych, poczem wybrani wedle art: 6. do złożenia zaręczenia tymże artykułem zastrzeżonego, wezwani, a następnie do rozpoczęcia swego urzędowania, i pełnienia obowiązków przez postano-

wienie na nich włożonych, wezwanemy bydź maią, którym na ten cel exemplarz postanowienia Namiestnika Królewskiego ma bydź wręczonym.

10 Całey téy czynności zgromadzenia i wybór Starszych, złożonego przez nich zaręczenia, i rozpoczęcia urzędowania, protokuł przez Burmistrza przewodniczącego spisanym bydź winien, którego ieden exemplarz do księgi kupieckiey na samym początku zapisanym, dwa zaś exemplarze Kommissarzowi Obwodowemu przesłanemy w oryginale bydź powinny, dla zachowania iednego przy aktach Obwodowych, a dla przesłania drugiego Kommissyi Woiewódzkiey, czwarty zaś exemplarz Burmistrz przewodniczący przy aktach swych zachowa

11. Tam zaś gdzie liczba dziesięciu kupców do zgromadzenia należyć mogących niewynosi. Burmistrze spiszą tylko listę kupców tak tych

a) którzy do zgromadzenia należeć maią prawo.

b) iakoteż innych kupców od zgromadzenia wyłączonych.

i listę takową przez siebie podpisaną Kommissarzowi Obwodowemu prześlą.

12. Kommissarza zaś Obwodowego obowiązkiem będzie rapporta te zebrać, proiekt względem urządzenia okręgów kupieckich sporządzić Miasta na zgromadzenia Kupieckie tymże okręgom służyć maiące zaproponować, i proiekt swóy w téy mierze Kommissyi Woiewódzkiéy wraz z uwagami przedstawić do zatwierdzenia.

13. Wskazuie się iednak za regułe, iż na zgromadzenia okręgowe obierane bydź winny Miasta porządnieysze i ludnieysze, i prędzey wzrost obiecuiące.

14. Skoro okręgi kupieckie przez Kommissyą Woiewódzką, zatwierdzone zostaną, za wezwaniem Kommissarza Obwodowego, podobnie iak w miastach 10 i więcey kupców maiących, zgromadzenia kupieckie otworzonemy będą Wczym przepisy po wyżey wyłuszczone zachowane bydź maią.

15. Wreszcie nadmienia się w tym mieyscu, iż urzędowanie starszych trwać ma wedle art: 7 lat trzy, i że po tych upłynieniu zgromadzenia w czasie art: 2go postanowienia przepisanym, do wyboru nowych Starszych za zwołaniem Burmistrza zbierać się będą, postępuiąc przy wyborze starszych iak nateraz wyżéy przepisano.

B. *Co do obowiązków Starszych.*

16. Obowiązki starszych wyłuszczone są w artykule 11 postanowienia, aby zaś obowiązki te nayściśley dopełniane przez nich były, Burmistrze z obowiązku swego przestrzegać powinni, szczególniéy zaś dopilnuią,

aby starsi zaraz przy rozpoczęciu swego urzędowania, zaprowadzili książkę zgromadzenia dla zapisywania Kupców, Czeladzi i Uczniów.

17. Księga zgromadzenia nie wymaga wzoru, rozumie się iednakże, że winna bydź oprawna, liczbowana. Że w niey część kart dla Kupców, część dla Czeladników w mieyscu wyzwolonych, dla Czeladników przybywaiących, a część kart dla uczniów zostawioną bydź winna; i że w téy w właściwym mieyscu nayprzód teraznieysi zapisani, a potém każdy nowy Kupiec, Czeladnik i uczeń, zapisywanemi z kolei bydź maią.

18. Liste nateraz znayduiących się Kupców, Czeladzi i Uczniów przez Starszych spisaną Burmistrz zatwierdzi, poczym dopiero ci do księgi zgromadzenia zapisani bydź mogą.

19. Wedle art: 8go postanowienia, czynności wszystkie Starszych, odbywać się maią w imieniu Starszych, którym Urzędnik Municypalny z strony Burmistrza winien bydź przydany, a ten ich postanowienia, świadectwa &c w miarę potrzeby ztwierdzać będzie, Kommissarz ten nie może przeszkadzać działaniom Starszych których tylko iest świadkiem. Ztąd decyzye lub świadectwa Starszych gdzie niemasz sporu powinny bydź zachowane. Tam zaś gdzie spór zachodzi, Kommissarz w spór takowy wniśdź albo czynności zatwierdzić, lub też Władzy mieyscowéy rapport uczynić powinien. -

A *Co do Uczniów.*

20. Odtąd żaden nie może bydź przyiętym na Ucznia, który nie dopełni przepisów Titt 2 postanowienia wskazanych, czego nie tylko starśi, lecz i Burmistrze, niemniey Kommissarze przez ostatnich do Assystowania starszym wyznaczeni, przestrzegać powinni.

21. Wszyscy zaś Uczniowie tak teraz iuż zapisani iako i naprzyszłość przyięci, ulegać muszą przepisom tegoż Titt. ieżeli chcą postąpić na Czeladników,

22. Szczególniey zaś starsi łącznie z Władzami Mieyscowemy dążyć będą do ukrztałcenia i usposobienia młodzieży, bez rożnicy wyznania, na zdatnych i rzetelnych kupców, i wtym celu przestrzegać aby zobowiązania kupców względem Uczniów tak z umowy iako i z obowiązku na nich, przez postanowienie Namiestnika włożonego, iak nayściśley dopilnowane były.

23. Już wyżey powiedziano, że uczniowie zapisani bydź powinni w Xiędze zgromadzenia: ponieważ zaś każdego ucznia Stan Cywilny, Wiek, Religia, a wedle artykułu 20 warunki umowy z pryncypałem, daley wedle artykułu 26 zmiana pryncypała, niemniey wedle artykułu 36 i 38 wy-

zwolenie onego, do Xięgi zgromadzenia zapisanym bydź ma; przeto nayepiey aby dla każdego z Uczniów osobna karta zostawioną była.

24. Toż samo dopełnionym bydź winno co do uczniów teraz znayduiących się, którzy równie co do swego stanu, Umowy z pryncypałem zawartey etc. (iak wyżey powiedziano) i z wyrażeniem czasu do którego w terminie zostawać maią w Xiędze zgromadzenia, zapisani bydź winni.

25. Co do opłaty za przyięcie i zapisanie do zgromadzenia Ucznia, takowa arty: 21 postanowienia od 10 do 20 zło. oznaczoną została: zastosowanie tey według możności i stanu Ucznia, zostawia się zdaniu starszych i władzy mieyscowey — zastrzega się iednak, że dzieci Rodziców ubogich za złożeniem świadectwa ubóstwa od Władzy Mieyskiéy mieyscowey, są od tychże opłat wolne, czyli zaś i iak wiele uczeń opłacić wskazanym zostanie zł. równie w Xiędze Uczniów zanotowanym bydź powinno.

26. Co zaś się tyczy opłaty za wyzwolenie ucznia na Czeladnika takowa Art. 30 postanowienia od 24 do 48 zło, oznaczoną została: zastosowanie tey różnicy iednakże zostawia się starszym i władzy Mieyscowey, z tą tylko różnicą iż od tey żaden, chociażby ubogich miał Rodziców, uwolnionym bydź niemoże.

27. Co się zaś tyczy formy wyzwolenia, przepis w teymierze późniey Kommissarzom Obwodowym przesłanym będzie.

28. Starsi i Burmistrze czuwać są obowiązani nad ścisłem zachowaniem Art. 41 a przekraczaiących kupców Sądowi Policyinemu dla wymierzenia na nich kary wedle Art 67 odsyłać winni.

B, *Co do Czeladników.*

29. Względem Czeladników przepisy Titt: III iak nayściśley aby zachowane były, starsi łącznie z Burmistrzem przestrzegać nayusilniey powinni, a szczególniey aby żaden z kupców, Czeladnika bez zakwitowania, od przeszłego pryncypała wizowanego przez starszych, nieprzyimował, a przekraczaiących pociągać będą wedle art. 46 do kary porządkowey, która przez Sąd Policyiny wymierżoną za wnioskiem starszych będzie, iak to arty. 57 przepisuie.

(*Dalszy Ciąg w Dodatku*)

DRUGI DODATEK DO NUMERU 53.

DZIENNIKA URZĘDOWEGO

WOIEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

(*Dalszy Ciąg Urządzenia względem kupców i. t. d.*)

C. *Co do kupców nowo osiadaiących.*

30. Jakie przepisy przez nowo osiadaiących kupców zachowane bydź powinny, i co ci dopełniać winni nim im prowadzenie handlu dozwolonym bydź może, wskazuie Titt, IV. postanowienia, to tylko dodać należy iż prócz tych warunków i złożyć się winney do skrzynki kupieckiey opłaty Burmistrz mieyscowy obowiązany iest nadto przedstawić nowego kupca przez Kommissarza Obwodowego, Kommissyi Woiewódzkiey, dla uzyskania dla niego konsensu Rządowego, za opłatą przez uchwałę stemplową, z Roku 1811 postanowioną.

D. *Co do przepisów Ogólnych w postanowieniu wyrażonych.*

31. Wiakim sposobie co do Miast mniey niż 10 kupców maiących Okręgi kupieckie i zgromadzenia uformowane będą iak Art. 51 mieć chce, iuż wyżey pod punktami 11 aż do 15 powiedziano.

32. Ponieważ Arty: 53 postanowienia nadana została Kommissyi Woiewódzkiéy w przypadkach szczególnych moc uwalniania podaiących się na kupców, od składania listów wyzwolenia, i świadectw z dwuletniey wprawy Czeladniczey, skoro ci udowodnią zdatność i kapitał do prowadzenia handlu dostateczny w raz z kwalifikacyą do uzyskania prawa mieyskiego, przeto chcący uzyskać takowe uwolnienie, zgłosić się winni przez Kommissarza Obwodowego, i przed tym kwalifikacyą swoię udowodnić, a za przedstawieniem tego, pozwolenie do handlu wydane Im przez Kommissyą Woiewódzką będzie.

33 Po uzyskaniu zaś takowego pozwolenia, do Xięgi kupców będą zapisani, stosownie do art: 51 i w każdym przypadku opłate do skrzynki kupieckiey złożyć są obowiązani.

34. Wedle art. 55 opłaty oznaczone i kary porządkowe składane bydź maią do skrzynki kupieckiey, która w kassie Mieyskiey urządzoną bydź ma, z którey starsi na potrzeby mieyscowe kupiectwa, wydatki dysponować mogą, a w końcu każdego roku rachunek z tego przeyrzeć i poświadczyć są obowiązani.

35. Skrzynka ta zostawać będzie w kassie Mieyskiey pod dozorem kassyera Mieyskiego, któremu, ieżeli starsi uznaią potrzebę, mocni są dodać iednego z kupców.

36 Tak wpływy iako i wydatki z skrzynki kupieckiey dziać się, i czynione bydź tylko mogą za Assygnacyamy starszych na pismie wydanemy a przez Kommissarza Jch działaniom assystuiącego ztwierdzonemy, któremi kassyer Mieyski Rachunki swe usprawiedliwiać i udowodnić obowiązany.

37. Wreście za całość tych dochodów kassyer Mieyski równie iak za kassę Gminną iest odpowiedzialnym.

38. Nakoniec starsi opatrzeni bydź maią w pieczęć, podług udzielonego wzoru, którą wszelkie swe świadectwa ztwierdzać powinni

Do tych przepisów nietylko kupcy, niemniey wybrani starsi kupieccy ściśle zastosować się maią, lecz też Burmistrze do dopełnienia Obowiązków tymże zarządzeniem na nich włożonych niezwłocznie przystąpią, a nadto zarządzenie to zwyczaynym sposobem ogłoszą i że się to stało, przed Kommissarzem Obwodowym udowodnią.

w Warszawie dnia 30 Czerwca 1817.

ZA PREZESA

Wichliński. Filipecki, Sekr: Jeneralny